

Professora: Maria Isabel Gual Mas. *Professora de Suport de les àrees de llengua i Ciències Socials*

	Pàg.
1. 1 OBJECTIUS I COMPETÈNCIES CLAU	
1.1 ADEQUACIÓ I SEQÜÈNCIACIÓ DELS OBJECTIUS ESPECÍFICS	
1.2 CONTRIBUTIÓ A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU	
2. 2 CONTINGUTS: SEQÜÈNCIA I DISTRIBUCIÓ ESPAI-TEMPS	
3. 3 MÈTODES PEDAGÒGICS: ACTIVITATS DIVERSES INTEGRADES DINS LA METODOLOGIA D'ÀREA	
3.1 GENERALS	
3.2 MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ	
4. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS	
5. AVALUACIÓ	
5.1 CRITERIS D'AVALUACIÓ / ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES	
5.2 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	
5.3 PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ	
5.3.1 GENERALS	
5.3.2 DE SUPORT I DE RECUPERACIÓ: AL LLARG DEL CURS, EXTRAORDINÀRIA DE SETEMBRE I PENDENTS DEL CURS PASSAT	
6. ELEMENTS TRANSVERSALS TRACTATS.	
7. SEGUIMENT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA. INDICADORS D'ASSOLIMENT	

INTRODUCCIÓ

ÀREES: llengua catalana, llengua castellana i ciències socials, geografia

La integració de les àrees de Llengua Castellana, Llengua Catalana i Ciències Socials en un mateix àmbit es fonamenta en la naturalesa de l'objecte d'aprenentatge i en les relacions entre cadascuna de les disciplines.

Les Ciències Socials pretenen presentar com a objecte d'aprenentatge la dimensió social de l'ésser humà, entesa com a l'explicació dels fenòmens socials a través de diferents fonts d'informació, i això implica la utilització de procediments lingüístics de recerca i documentació.

Les Llengües Catalana i Castellana no poden explicar-se descontextualitzades, sinó en relació amb els usuaris -emissors i receptors- i a la seva intenció comunicativa en el marc de les relacions interpersonals i, en definitiva, socials que estableixen.

Encara més qualsevol procés d'aprenentatge es produeix en contextos socialment significants i els processos de comprensió oral i escrita i d'expressió oral i escrita són instruments essencials en la recerca de la informació, en el seu tractament i en l'assimilació de coneixements. Les habilitats lingüístiques poden, doncs, exercitar-se al voltant de qualsevol coneixement disciplinar.

Per una altra banda, l'objectiu ineludible al final de l'ensenyament obligatori en matèria de llengües ha de ser comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia i creativitat, en Llengua Catalana i Castellana, fent-los servir per comunicar-se i per organitzar els propis pensaments i reflexionar sobre els processos implicats en l'ús del llenguatge.

Aprendre a comunicar-se és adquirir la competència comunicativa (gramatical, sociolingüística, discursiva i estratègica) progressivament.

1 OBJECTIUS I COMPETÈNCIES CLAU

1.1 ADEQUACIÓ I SEQÜENCIACIÓ DELS OBJECTIUS ESPECÍFICS

Els alumnes que han estat seleccionats per integrar el grup són alumnes amb dificultats d'aprenentatge, especialment en les àrees instrumentals. Alguns d'ells ja presenten una manca de motivació com a conseqüència del fracàs escolar que arrossegueu fa uns anys.

Per a ells aquest programa de millora del rendiment acadèmic tractarà de potenciar una actitud positiva cap als continguts curriculars i de recuperar la motivació que no es va aconseguir que l'alumne manifestàs a través del currículum ordinari.

Els **objectius generals** del programa serien:

1. Ajudar a proporcionar als alumnes una titulació acadèmica que els permeti accedir a noves modalitats formatives, reglades o no, així com accedir al món laboral.
2. Determinar la causa del baix rendiment de l'alumnat i posar les bases d'una actuació correcta.
3. Restablir l'equilibri personal i l'autonomia individual.
4. Re-motivar l'alumnat per a l'estudi.
5. Desenvolupar la capacitat de presa de decisió.
6. Ampliar les experiències de tipus social.
7. Millorar la creativitat, la iniciativa i la tolerància.
8. Dotar als alumnes d'uns hàbits de treball que potencien el seu desenvolupament acadèmic, fomentant el treball cooperatiu i individual.
9. Proporcionar tota una sèrie de coneixements que resultin útils per la seva futura inserció laboral.
10. Afavorir el desenvolupament d'estratègies que els permetin seguir aprenent al llarg de la seva vida.
11. Promoure la superació de les dificultats d'aprenentatge que presentin els alumnes.
12. Proporcionar una orientació acadèmica i professional a l'alumnat.
13. Proporcionar als alumnes la possibilitat d'aconseguir èxits acadèmics que els permetin recuperar la confiança en sí mateixos.

Per altra banda, els objectius específics que tenen com a referent el currículum de 3^r d'ESO de les tres àrees que formen l'àmbit sociolingüístic són:

1. Comprendre i produir amb correcció missatges orals i escrits, reconeixent-hi les diferents finalitats i les diferents situacions de comunicació en què es produeixen. Gaudir autònomament de la lectura com a font de plaer personal.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència, correcció i adequació, utilitzant diferents recursos expressius en funció de les diferents finalitats i les diferents situacions de comunicatives plantejades. Gaudir de l'escriptura com a forma de comunicació.
3. Assimilar els conceptes bàsics d'ortografia i de gramàtica de cada un dels temes del curs, juntament amb la seva aplicació pràctica.
4. Utilitzar la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i l'anàlisi de la realitat, la fixació i el desenvolupament del pensament i la regulació de la pròpia activitat. Valorar la diversitat lingüística i cultural del món com a dret dels pobles a la seva identitat, superant estereotips sociolingüístics i manifestant actituds de tolerància i respecte per altres cultures.

5. Reconèixer els principals gèneres i formes de la tradició literària i els principals corrents, autors i obres de les literatures catalana i castellana.
6. Valorar els drets, deures i llibertats democràtiques com una consecució irrenunciable de la Humanitat i una condició necessària per a la pau, participar críticament en els seus projectes, valors i problemes i denunciar actituds i situacions discriminatòries i injustes.
7. Participar en discussions i debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant adequadament les seves opinions i propostes i valorant la discrepància i el diàleg com una via necessària per a la solució de problemes humans i socials, aplicant-les a la realització de tasques de grup.
8. Valorar i respectar el patrimoni natural, cultural, lingüístic, literari i artístic, interpretant-lo i preuant-lo com a font de cultura i de coneixement. Aprendre a gaudir-ne i a assumir les responsabilitats que suposa la seva conservació i la seva millora.
9. Identificar els processos i els mecanismes bàsics que regeixen el funcionament de les societats contemporànies, les interaccions que s'hi estableixen, el món del treball, analitzar alguns dels problemes que les afecten i formar-se un judici personal crític i raonable.
10. Analitzar bàsicament l'evolució i els canvis històrics de les societats humanes des de les interrelacions que es produeixen entre els fets polítics, econòmics i culturals, així com el paper dels individus.
11. Realitzar estudis i petites investigacions aplicant conceptes apresos i utilitzant les tècniques i procediments bàsics d'investigació de les Ciències i de l'àmbit sociolingüístic, fent ús d'elements informacions estadístiques, cartogràfiques, icòniques, tot interpretant-les i classificant-les.

1.2 CONTRIBUTIÓ A L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES CLAU

ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS

L'aprenentatge d'aquesta àrea contribuirà a l'adquisició de les següents competències bàsiques:

- *Competència social i ciutadana*: mitjançant l'estudi i la comprensió de la realitat social actual i històrica, així com el coneixement de l'evolució i organització de les societats. Es fomentaran les habilitats socials i els valors de respecte i tolerància com a senyals convivents essencials.
- *Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*: l'estudi dels espais físics, amb l'orientació, localització, observació i la seva interpretació mitjançant els mapes. L'estudi de la geografia i la interrelació de l'home amb el món, així com la conscienciació paisatgística i amb el medi ambient.
- *Competència cultural i artística*: mitjançant la valoració del patrimoni cultural i la significació de les èpoques, estils i artistes més importants, i la seva situació en la història.
- *Tractament de la informació i competència digital*: per a la investigació i la recerca de la informació mitjançant els diferents tipus de canals. La selecció, l'anàlisi i la crítica completen l'adquisició de la competència.
- *Competència en comunicació lingüística*: mitjançant el coneixement i l'ús del llenguatge específic de la matèria, així com de les diferents variants del discurs (argumentació, exposició, descripció, narració,...).
- *Competència matemàtica*: el coneixement dels aspectes matemàtics relacionats amb les magnituds, proporcions, estadístiques i diferents càlculs. La interpretació de dades i confecció de gràfics relacionats amb l'àrea (taxes, piràmides de població, ...).
- *Competència per aprendre a aprendre*: l'adquisició de diferents estratègies per al tractament de les fonts d'informació (recollida, selecció, classificació) i les eines de reflexió per a la bona organització, comprensió i memorització. La confecció d'esquemes, resums i mapes conceptuals faran la resta.
- *Autonomia i iniciativa personal*: mitjançant la potenciació de la creació personal, el valor crític i la pròpia opinió. Afavorir les habilitats per a la planificació de tasques i la participació en classe.

ÀREA DE LLENGÜES

L'aprenentatge de l'àrea contribuirà a l'adquisició de les següents competències bàsiques:

- *Competència en comunicació lingüística*: mitjançant l'ús del llenguatge en la comunicació oral i escrita. La representació, interpretació i la comprensió de la realitat, així com l'expressió de les idees o la manifestació d'opinions seran base essencial d'aquesta competència tan lligada a l'àrea. Els coneixements, les habilitats i les actituds de l'acte comunicatiu estaran sempre presents. La lectura i l'escriptura també seran part fonamental. Es fomentarà la riquesa del vocabulari i es potenciarà el discurs amb coherència i cohesió. En definitiva, la majoria d'activitats de l'àrea estan dirigides a l'adquisició de la competència lingüística. No oblidem que qualsevol treball creatiu necessita de la competència; qualsevol recerca d'informació, demana aquesta competència; l'acte comunicatiu amb tots els seus elements, funcions i intencions, abarca la competència; i tots els tipus i modalitats textuais que es tracten, també.

- *Competència per aprendre a aprendre*: tot l'estudi dels coneixements bàsics de les llengües amb els vessants ortogràfic, gramatical i sintàctic fomentarà aquesta competència. Els coneixements conceptuals, procedimentals i l'aprenentatge lingüístic seran parts essencials en el procés per a la completa consecució.

- *Autonomia i iniciativa personal*: aquesta està ben lligada a les anteriors, ja que l'adquisició d'habilitats lingüístiques bàsiques duren a una progressiva execució personal. Es valoraran les idees, opinions i capacitat d'improvisació, així com l'originalitat en les tasques creatives. La feina de recerca, d'investigació i ampliació, per suposat, serà també tenguuda en consideració.

- *Tractament de la informació i competència digital*: és, en aquest sentit, que tota la part de recerca, selecció, anàlisi i crítica de la informació serà treballada per a l'adquisició d'aquesta competència, potenciant tots els coneixements i les destreses necessàries. Aquesta competència abraçarà des de les fonts més tradicionals com els llibres, diccionaris o llocs com les biblioteques, fins als més avançats com els ordinadors amb tota la xarxa comunicativa de la Internet.

- *Competència social i ciutadana*: mitjançant totes les habilitats lingüístiques es creen els mecanismes d'interacció amb la societat. Es fomentaran els valors convivents, de respecte i tolerància. També es treballarà la varietat dels usos lingüístics amb els diferents registres socials. Finalment, l'adequació als temps que envolten a l'home i a la dona dins la societat els han de dur a dominar una sèrie de destreses bàsiques per poder integrar-se en el món que els envolta a tots els nivells (laboral, familiar,...) i radicar-ne d'altres més discriminatòries. Tot això també serà objecte d'especial seguiment per a l'adquisició de la capacitat.

- *Competència cultural i artística*: la lectura, interpretació i valoració de les obres literàries seran part important pel que fa a la competència. L'estimació del patrimoni literari i l'estudi de la història de la literatura mitjançant les èpoques i estils, i amb els escriptors i les obres més representatives de cada període completaran la seva adquisició. També la relació amb altres manifestacions artístiques podrà ser complementària.

A més de les competències detallades, és important assenyalar que el mateix funcionament del grup dins del centre també cercarà afavorir el desenvolupament de les competències bàsiques. L'organització i la participació del grup en les activitats extraescolars que es puguin desenvolupar també seran importants en aquest teixit de relacions amb tota la comunitat educativa.

Igualment la lectura constitueix un factor primordial per al desenvolupament de les competències bàsiques. És per això que, des de l'àmbit sociolingüístic, es fomentarà especialment en la pràctica docent, ja que formarà part essencial de l'àrea de llengua, amb les lectures dels llibres assenyalats i les proves de comprensió corresponents i tindrà un especial seguiment. La lectura de textos representatius, la comprensió de les dades, la confecció d'esquemes, resums, mapes conceptuals, treballs o l'observació de tota informació estaran presents a tot l'àmbit, ja que seran part bàsica per aconseguir les competències i els objectius.

2. CONTINGUTS: SEQÜÈNCIA I DISTRIBUCIÓ ESPAI-TEMPS

Els continguts de les tres assignatures que formen l'àmbit sociolingüístic tendran com a referent en tot moment els continguts mínims del currículum ordinari de les tres àrees, ja que l'any que ve els alumnes s'hauran de tornar a integrar a un curs ordinari i alguns continguts els seran necessaris. També s'incidirà en el repàs i la consolidació de continguts de cursos passats que encara no hagin estat assolits

ÀREES: llengua catalana, llengua castellana i ciències socials, geografia
 hores setmanals: 9

Distribució horària: 6 h. de llengües i 3h de socials.

ÀREA DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA:

Avaluació	UD	Continguts
Primera	1	Llengua i societat: Les llengües d'Espanya. Varietats de la llengua. Evolució del castellà, els registres lingüístics, les fórmules de cortesia. Educació Literària: La literatura i el llenguatge literari. Mètrica Ortografia: Regles generals d'accentuació.
Primera	2	Coneixement de la llengua: Les paraules i les seves relacions: l'estructura de la paraula, procediments de creació de paraules, significat i sentit, el canvi semàntic, camps lèxics i camps semàntics. Educació Literària: L'èpica medieval: l'Edat Mitjana i la seva literatura. El <i>Poema del Mío Cid</i> . El <i>Romancero viejo</i> . Ortografia: L'accentuació de diftongs, triftongs i hiatus.
Primera	3	Coneixement de la llengua: Les categories gramaticals i els sintagmes. Les paraules variables i les invariables. Els sintagmes. El sintagma nominal. Educació Literària: La narrativa didàctica medieval: el <i>mester de clerecía</i> (Gonzalo de Berceo, el <i>Libro del Buen Amor</i> , prosa didàctica del segle XIII i <i>El conde Lucanor</i>). Ortografia: Accentuació de les paraules compostes i dels adverbis amb "–mente".
Primera	4	Coneixement de la llengua: El subjecte i el predicat. Les perífrasis verbals. Educació Literària: La lírica medieval: la lírica popular i la líricaculta, la poesia dels cançoners i la vida i obra de Jorge Manrique. Ortografia: Accentuació de monosíl·labs i dels interrogatius i exclamatius.
Segunda	5	Coneixement de la llengua: El predicat i els seus complements (I): el CD, el CI (els conceptes de <i>laismo</i> , <i>leísmo</i> i <i>loísmo</i>), l'Atrib., el CPred i el CRV. Educació Literària: <i>La Celestina</i> : estructura i argument, personatges i temes. Ortografia: Ús de les lletres "b" i "v".
Segunda	6	Coneixement de la llengua: El predicats i els seus complements (II): CAg i el CC. Les classes d'oracions: oracions segons la seva estructura sintàctica, les modalitats oracionals, les oracions condicionals. Educació literària: La lírica del Renaixement: concepte de Renaixement, autors més importants: Garcilaso de la Vega, Fray Luis de León i San Juan de la Cruz. Ortografia: Ús de les lletres "g" i "j".
Segunda	7	Coneixement de la llengua: L'oració composta (I): enunciat, oració i proposició. Les oracions coordinades, les oracions subordinades substantives i les oracions subordinades adjectives. Educació literària: el <i>Lazarillo de Tormes</i> : estructura, argument i temes, el personatge del <i>pícaro</i> . Ortografia: Ús de la lletra "h".
Segunda	8	Coneixement de la llengua: L'oració composta (II): les oracions subordinades adverbials pròpies, les oracions adverbials causals, les oracions subordinades finals, les oracions subordinades concessives i les oracions subordinades condicionals. Educació literària: Cervantes i <i>El Quijote</i> : vida i obra de l'autor, argument, estructura, temes i personatges de <i>El Quijote</i> . Ortografia: Ús de les lletres "ll" i "y".
Tercera	9	Comunicació: El text i les seves propietats: concepte de text, la cohesió textual, els connectors i les tipologies textuals. Educació literària: La poesia i la prosa del Barroc: concepte de Barroc, vida i obra de Luis de Góngora i Francisco de Quevedo. Ortografia: Ús de les lletres "s", "x" i "r", "rr".

Tercera	10	<p>Comunicació: Les modalitats textuals: la narració, la descripció, el diàleg i l'exposició.</p> <p>Educació literària: El teatre del Barroc (I): el <i>corral de comedias</i>, la <i>comedia nueva</i>: característiques i personatges.</p> <p>Ortografia: Ús de les lletres "c", "z", "-d" y del grup "-cc-".</p>
Tercera	11	<p>Comunicació: Els textos dels mitjans de comunicació: la premsa i el diari, els gèneres periodístics, la notícia, el reportatge, la crònica i l'entrevista.</p> <p>Educació literària: El teatre del Barroc (II): Lope de Vega, Tirso de Molina (El burlador de Sevilla) i Calderón de la Barca.</p> <p>Ortografia: Els signes de puntuació (I): el punt, la coma i el punt i coma.</p>
Tercera	12	<p>Comunicació: Els textos de la vida quotidiana: el diari personal, l'informe, l'acta, el projecte, els reglaments i els fòrums.</p> <p>Educació literària: La literatura del segle XVIII: la il·lustració i el neoclassicisme, l'assaig il·lustrat, el teatre il·lustrat i la lírica d'aquest segle.</p> <p>Ortografia: Altres signes de puntuació.</p>

ÀREA DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA:

Avaluació	UD	Continguts
	BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR	<p>Escoltar: Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb l'àmbit d'ús: àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.</p> <p>Comprensió, interpretació i valoració de textos orals en relació amb la finalitat que persegueixen: textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.</p> <p>Observació, reflexió, comprensió i valoració del sentit global dels debats, col·loquis i converses espontànies, de la intenció comunicativa de cada interlocutor i aplicació de les normes bàsiques que els regulen.</p> <p>Parlar: Coneixement i ús progressivament autònom de les estratègies necessàries per a la producció i avaluació de textos orals.</p> <p>Coneixement, ús i aplicació de les estratègies necessàries per parlar en públic: planificació del discurs, pràctiques orals formals i informals i avaluació progressiva</p> <p>Participació en debats, col·loquis i converses espontànies mitjançant l'observació i el respecte de les normes bàsiques d'interacció, intervenció i cortesia que regulen aquestes pràctiques orals</p>
	BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE	<p>Llegir: Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies necessàries per a la comprensió de textos escrits.</p> <p>Lectura, comprensió, interpretació i valoració de textos escrits d'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.</p> <p>Lectura, comprensió i interpretació de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.</p> <p>Actitud progressivament crítica i reflexiva davant de la lectura, organitza raonadament les idees i les exposa i respecta les dels altres.</p> <p>Ús progressivament autònom dels diccionaris, de les biblioteques i de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'obtenció d'informació.</p> <p>Escriure: Coneixement i ús de les tècniques i les estratègies per a la producció de textos escrits: planificació, obtenció de dades, organització de la informació, redacció i revisió del text. L'escriptura com a procés.</p> <p>Escriptura de textos relacionats amb l'àmbit personal, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social.</p> <p>Escriptura de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats.</p> <p>Interès creixent per la composició escrita com a font d'informació i aprenentatge i com a forma de comunicar sentiments, experiències, coneixements i emocions.</p>
		<p>La paraula: Reconeixement, ús i explicació de les categories gramaticals: substantiu, adjectiu, determinant, pronom, verb, adverbi, preposició, conjunció i</p>

<p>BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA A</p>	<p>interjecció. Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de la paraula. Procediments per formar paraules. Comprensió i interpretació dels components del significat de les paraules: denotació i connotació. Coneixement reflexiu de les relacions semàntiques que s'estableixen entre les paraules. Observació, reflexió i explicació dels canvis que afecten el significat de les paraules: causes i mecanismes. Metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes. Coneixement, ús i valoració de les normes ortogràfiques i gramaticals reconeixent el seu valor social i la necessitat de cenyir-s'hi per aconseguir una comunicació eficaç. Utilització de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre l'ús de la llengua. Les relacions gramaticals: Reconeixement, identificació i explicació de l'ús dels diferents grups de paraules: grup nominal, adjectival, preposicional, verbal i adverbial i de les relacions que s'estableixen entre els elements que els conformen en el marc de l'oració simple. Reconeixement, ús i explicació dels elements constitutius de l'oració simple: subjecte i predicat. Oracions impersonals, actives i oracions passives. El discurs: Reconeixement, ús i explicació dels connectors textuais i dels principals mecanismes de referència interna, tant gramaticals com lèxics. Modalització: Reconeixement, ús i explicació dels diferents recursos de en funció de la persona que parla o escriu. L'expressió de l'objectivitat i la subjectivitat a través de les modalitats oracionals i les referències internes a l'emissor i al receptor en els textos. Explicació progressiva de la coherència del discurs tenint en compte les relacions gramaticals i lèxiques que s'estableixen en l'interior del text i la seva relació amb el context. Les varietats de la llengua: Coneixement dels orígens històrics de la realitat plurilingüe d'Espanya i valoració com a font d'enriquiment personal i com a mostra de la riquesa del nostre patrimoni històric i cultural. Llengua i societat: Les llengües com a elements configuradors de la identitat personal i col·lectiva. Actituds i prejudicis. Coneixement i reflexió de la diversitat lingüística en el món actual. Principals famílies lingüístiques. Coneixement de les llengües romàniques: Coneixement de les llengües de l'Estat espanyol i de com estan distribuïdes geogràficament. Coneixement del domini lingüístic. El nom de la llengua. La unitat de la llengua catalana i la variació geogràfica del català. Comprensió i anàlisi de l'origen i l'evolució de la llengua catalana. Reflexió sobre la relació de la llengua catalana amb altres llengües i identificació dels fenòmens de contacte. Comprensió i reconeixement de conflicte lingüístic. Coneixement de l'estatut jurídic de les llengües de les Illes Balears. Observació i coneixement de la variació social del català. Coneixement de l'Institut d'Estudis Catalans.</p>
--	--

BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA	<ul style="list-style-type: none"> - Aproximació al concepte de l'amor cortès. - Identificació dels gèneres poètics de la poesia trobadoresca. - Distinció entre trobador i joglar. - Coneixement dels trobadors més representatius de la poesia trobadoresca. - Lectura i anàlisi guiada de poemes trobadorescos. - Coneixement dels tòpics literaris clàssics. - Aproximació a la literatura religiosa medieval. - Coneixement dels autors més representatius de la literatura religiosa medieval: Ramon Llull, Anselm Turmeda, Francesc Eiximenis i Vicent Ferrer. - Lectura i anàlisi guiada de fragments literaris medievals. - Explicació d'un concepte per mitjà d'un <i>exemplum</i>. - Aproximació a les cròniques medievals. - Lectura de fragments del <i>Llibre dels fets</i> de Jaume I i la crònica de Ramon Muntaner. - Identificació de l'objectiu de les cròniques: informar sobre la història i interpretar-la. 	<ul style="list-style-type: none"> - Bases del corrent cultural humanista. - Característiques de la prosa humanística. - Autors més representatius de la literatura dels segles XIV i XV: Bernat Metge, Isabel de Villena i Joan Roís de Corella. - Lectura i anàlisi guiada de fragments de literatura humanista. -Reconeixement de les característiques de l'arquitectura gòtica civil. - Les característiques de la novel·la cavalleresca. - Autor, argument i context de la novel·la <i>Tirant lo Blanc</i>. - Argument i context de la novel·la <i>Curial e Güelfa</i>. - Elaboració d'un tríptic literari. - La poesia del segle XV. - Ausiàs Marc: biografia i temàtica de la seva obra. - Jaume Roig i l'<i>Espill</i>. - La mètrica en poesia. 	<ul style="list-style-type: none"> - La literatura de l'edat moderna (Renaixement, Barroc i Neoclassicisme). - El teatre de tradició medieval: el <i>Misteri d'Elx</i>. - Joan Timoneda i la <i>Flor d' enamorats</i>. - Lluís Galiana i la <i>Rondalla de rondalles</i>. - La literatura del segle XIX (romanticisme, costumisme, realisme i naturalisme). - La poesia de Teodor Llorente. - El teatre d'Eduard Escalante. - La narrativa de Narcís Oller. - La literatura universal: poetes, dramaturgs i assagistes. - Dante Alighieri, William Shakespeare i Voltaire.
-----------------------------------	--	--	--

ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS:

Avaluació	UD	Continguts
Primera	UD 1. El marc físic	<ol style="list-style-type: none"> 1. Les grans unitats del relleu terrestre 2. El relleu, els rius i les costes d'Europa 3. Les unitats de relleu d'Espanya 4. Costes i rius d'Espanya 5. El relleu de les Illes Balears. Muntanyes i planes.

		<ul style="list-style-type: none"> 6. El relleu de les Illes Balears. Les costes. 7. El clima i les aigües de les Illes Balears 8. Els paisatges de les zones climàtiques de la Terra 9. Els paisatges d'Europa 10. Els paisatges d'Espanya
	UD 2. L'organització política de les societats	<ul style="list-style-type: none"> 1. L'Estat com a organització política de la societat 2. L'exercici del poder. La democràcia 3. Estats democràtics i no democràtics Els estats del món i les seves relacions 4. L'Estat: entre la globalització i la regionalització 5. Tractats, declaracions i organitzacions supranacionals 6. Les organitzacions no governamentals (ONG) 7. Àmbits culturals del món
	UD 3. La Unió Europea	<ul style="list-style-type: none"> 1. El procés de creació de la Unió Europea 2. La Unió Europea 3. Les institucions de la Unió Europea 4. La política agrària i pesquera de la Unió Europea 5. Els grans eixos industrials de la Unió Europea 6. Els serveis, el comerç i les comunicacions a la Unió Europea 7. L'Estat espanyol a la Unió Europea
Segona	UD 4. L'organització política i territorial d'Espanya i de les Illes Balears	<ul style="list-style-type: none"> 1. Espanya: una monarquia parlamentària 2. L'organització territorial d'Espanya 3. L'Estat de les Autonomies 4. L'autonomia de les Illes Balears 5. L'organització territorial de les Illes Balears 6. La societat espanyola i balear
	UD 5. L'organització econòmica de les societats	<ul style="list-style-type: none"> 1. El funcionament de l'activitat econòmica 2. Els factors de producció L'economia de mercat 3. Els agents econòmics 4. El mercat laboral
	UD 6. L'agricultura, la ramaderia i la pesca	<ul style="list-style-type: none"> 1. El sector primari. Les activitats agràries 2. Els paisatges agraris 3. L'agricultura de subsistència 4. L'agricultura de mercat 5. La ramaderia al món 6. La pesca al món 7. Els problemes de la pesca

		8. L'agricultura i la ramaderia a Espanya 9. Els paisatges agraris a Espanya 10. La pesca a Espanya 11. Illes Balears: Les activitats agràries i ramaderes. La pesca
	UD 7. L'energia i la indústria	1. Les matèries primeres 2. Les fonts d'energia tradicionals 3. Les fonts d'energia alternatives 4. La indústria 5. Classificació de les indústries. L'empresa industrial 6. El procés i el treball industrial 7. Localització de la indústria al món 8. Minería, Energia i construcció a Espanya 9. Les activitats industrials a Espanya 10. Illes Balears: Minería, energia i indústria. La construcció
Tercera	UD 8. Les activitat del sector terciari	1. Les activitats terciàries 2. El sector terciari al món d'avui 3. L'activitat comercial 4. El comerç internacional actual 5. Fluxos i blocs comercials 6. Els transports. El transport terrestre 7. Transports aeri i marítim 8. El turisme 9. Comerç, transports i comunicacions a Espanya 10. El turisme a Espanya 11. Els serveis a les Illes Balears. El comerç i el transport 4. Els serveis a les Illes Balears. El turisme i els seus efectes a les Illes Balears
	UD 9. Cap a un sistema mundial i l'organització de l'espai	1. Un sistema mundial 2. La globalització pel que fa a la manera de viure 3. Tecnologia, comunicació i globalització 4. Comunicació i societat global 5. Globalització i desigualtat 6. Causes de la desigualtat en un món globalitzat 7. La globalització i l'espai urbà 8. Desigualtats territorials i socials 9. El paisatge urbà al món actual 10. La ciutat difusa 11. Els nous espais urbans 12. Els problemes ambientals de les ciutats 13. La globalització i l'espai urbà 14. Desigualtats territorials i socials 15. El paisatge urbà al món actual

		16. La ciutat difusa 17. Els nous espais urbans 12. Els problemes ambientals de les ciutats
	UD 10. Els fenòmen s migratori s	Factors per a l'estudi de la població 1. Les migracions en l'actualitat 2. Les rutes de les migracions 3. Els efectes de les migracions 4. Les migracions a Espanya i a les Illes Balears 5. La immigració a Espanya i a les Illes Balears

3.- MÈTODES PEDAGÒGICS: ACTIVITATS DIVERSES INTEGRADES DINS LA METODOLOGIA D'ÀREA

3.1 GENERALS

- Realització de distints tipus de mapes: mundials, d'Europa, de l'Estat Espanyol, de les Illes Balears, polítics, lingüístics...
- Confecció de gràfics a partir de les dades proporcionades (piràmides de població...).
- Recerca d'informació als grans mitjans de comunicació.
- Ús de les biblioteques com a font d'informació.
- Recerca d'informació a partir de distintes fonts escrites i gràfiques a partir d'una sèrie de pautes a seguir.
- Elaboració de petites enquestes i capacitat d'extreure'n conclusions.
- Transcripció de les explicacions del professorat mitjançant apunts escrits.
- Anàlisi crítica de productes audiovisuals: anuncis escrits, anuncis de la televisió, vídeos didàctics, pel·lícules, etc
- Classificació dels grans gèneres literaris.
- Obtenció de les idees bàsiques d'un text.
- Lectura expressiva en veu alta.
- Ús sistemàtic i funcional de tot tipus de diccionaris.
- Identificació del tema d'un text: idees principals i secundàries.
- Lectura de textos i anàlisi guiada del seu contingut.
- Realització d'exercicis i dictats per treballar les normes ortogràfiques i el lèxic estudiat.
- Localització de ciutats i llocs d'interès.
- Lectura dels llibres de lectura obligatòria tot realitzant les proves o entregant-ne els treballs corresponents.
- Realització de distints tipus de textos creatius amb intenció primordialment literària.
- Recerca del significat i definició de les paraules.

3.2 MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT: DE REFORÇ I D'AMPLIACIÓ

Els alumnes que accedeixen a un programa de millora del rendiment acadèmic tenen una sèrie de característiques comunes (manca d'autoestima, desmotivació, baixa competència en matèries instrumentals,...) que s'han de tenir molt presents en el moment de planificar els continguts, però sobre tot, en concretar la metodologia que es farà servir.

En base a aquestes característiques comunes, però tenint en compte que no tots els alumnes de PMAR són iguals, i que s'ha de permetre que cadascun avanci al seu ritme i segons les seves possibilitats, treballarem basant-nos en els principis constructivistes del procés d'ensenyament-aprenentatge, amb l'objectiu que l'aprenentatge dels alumnes sigui significatiu i funcional. Per això intentarem seguir les següents pautes:

- Partir sempre del que l'alumnat sap.

Es realitzarà una prova inicial a principi de curs i cada vegada que es consideri oportú per introduir continguts nous.

- Comunicar als alumnes els objectius que han d'assolir en cada unitat didàctica. S'ha d'explicar correctament què és el que volem que aprenguin o sàpiguen fer. Caldrà comprovar que la seva representació mental de la tasca encomanada coincideix amb la nostra i que entenen allà on pretenem arribar amb les distintes activitats.

- Tenir present els diferents nivells de coneixements i els ritmes personals d'aprenentatge. Els alumnes amb un ritme d'aprenentatge més lent disposaran de més temps per a la realització de les activitats i/o per

aconseguir els objectius prevists a la programació.

- Presentar els continguts de forma lògica i estructurada, passant d'allò general a allò concret. Quan s'introdueixin nous continguts s'oferirà als alumnes, mitjançant esquemes, guions o mapes conceptuals, una visió general del que s'ha d'estudiar.
- Realitzar diversos tipus d'activitats que afavoreixin l'activitat mental constructiva dels alumnes.
- Activitats de motivació, d'introducció, de desenvolupament, d'aplicació, d'avaluació.
- Activitats de memorització comprensiva.
- Activitats de raonament.
- Realitzar activitats que promoguin la participació dels alumnes i la interacció.
- Activitats en gran grup, en petits grups i per parelles, a més a més de les de tipus individual.
- Afavorir l'adquisició i el desenvolupament d'hàbits de treball i estratègies d'aprenentatge
- S'han de promoure activitats que surtin del context habitual de la classe, com recerques bibliogràfiques, observacions a l'entorn real,...

4. MATERIALS I RECURSOS DIDÀCTICS

En aquests moments només podem fer una previsió dels materials i recursos didàctics que emprarem al llarg del curs escolar 2017-2018, ja que la pràctica diària de la docència en l'àmbit sociolingüístic ens indicarà quin nou tipus de material és més aconsellable de cara a la millora en el procés d'ensenyament-aprenentatge per part dels alumnes.

No obstant això, es pot realitzar una llista no exhaustiva de material docent disponible que serà emprat afegint-hi les adaptacions curriculars que calguin perquè respongui a les necessitats educatives dels alumnes.

L'alumnat farà servir els llibres de text corresponents a les àrees de Llengua Catalana, Llengua Castellana i Ciències Socials que es fan servir al curs de 3r d'ESO.

Els **llibres de text** que agafarem com a referència per a cada àrea són els mateixos dels de 3rESO :

Àrea de Ciències Socials:

- *Geografia i Història 3r ESO*. Editorial Vicens Vives.

Àrea de Llengua Catalana:

- *Llengua i literatura. 3r ESO. Sèrie Comunica*. Editorial Santillana.

Àrea de Llengua Castellana:

- Lengua Castellana y literatura. 3º ESO. Editorial Casals.

lectures obligatòries

- Una obra de narrativa en català i una en castellà triada per l'alumnat (guiat per la professora), de la Biblioteca del Centre si és possible. Se n'ha de fer una fitxa de lectura i una exposició oral.

-Textos poètics i textos teatrals en català i en castellà seleccionats per la professora d'autors estudiats en la part de literatura

llibres de lectura opcional:

Els alumnes que ho desitgin podran llegir alguna lectura de caràcter voluntari prèvia consulta a la professora, de la qual es realitzarà una fitxa i activitats orals i / o escrites i servirà per pujar nota en el trimestre corresponent

Material complementari:

Altres textos que podran ser útils al llarg dels dos cursos serien aquests, entre d'altres, evidentment:

Àrea de Ciències Socials:

- *Ciències Socials, geografia.CIVES Quadern per a la diversitat 3r ESO*. Editorial Vicens Vives.

Àrea de Llengua Catalana:

- *Llengua i literatura. 3r ESO. Sèrie Avança*. Editorial Santillana.

Àrea de Llengua Castellana:

- Lengua Castellana y literatura. Aprende lo básico. 3º ESO. Editorial Casals.

A. Escofet i altres: *Interferències ortogràfiques*, ed. Cruïlla, Crèdit de reforç, Barcelona, 1995.

J. Fortuny i altres: *Interferències lingüístiques*, ed. Teide, Crèdit variable, Barcelona, 1996.

J. Balcells. *Reforç de llengua 3*. Ortografia, gramàtica i lèxic. ed. Castellnou

David Fernández: *Ortografia Castellana*, ed. Almadraba, Barcelona, 1999.

Diccionaris.

Prensa : diaris, revistes...

Material Cartogràfic: Mapes murals, atlas, mapes i plànols fotocopiats
 Material audiovisual
 Vídeos: inclouria reportatges d'actualitat especialment indicats per a l'Àrea de Ciències Socials.
 DVD relacionats amb els continguts.
 Internet: per a la recerca d'informació a la xarxa global.
 Xarxes socials.
 Material fotocopiable de l'Editorial Casals, Santillana i Vicens Vives.

5. AVALUACIÓ

5.1 CRITERIS D'AVLUACIÓ/ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES. ÀREA DE LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA:

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
----------------------	-------------------------------------

BLOCS CONEIXEMENT I ÚS DE LA LLENGUA

- Copsar les idees essencials i la intenció de textos orals i escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalitat, inferir el tema general i els temes secundaris, reconeixent possibles incoherències o ambigüitats de contingut, i expressar el seu contingut oralment i per escrit fent un esquema o resum i aportant també una opinió personal.
- Identificar i descriure les característiques i funció social dels mitjans de comunicació i d'altres textos de la cultura de masses, reconeixent l'ús peculiar dels llenguatges verbals i no verbals en la construcció dels seus missatges i distingint entre la dimensió informativa i la persuasiva i manipuladora.
- Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes d'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits i per a la composició i revisió progressivament autònoma dels textos propis d'aquest curs.
- Exposar, explicar, argumentar, resumir i comentar, en suport paper o digital, usant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant els enunciats en seqüències lineals cohesionades, respectant les normes gramaticals i ortogràfiques i valorant la importància de planificar i revisar el text.
- Utilitzar tècniques de tractament i de processament de la informació per preparar textos. Aprofitar els recursos que proporciona la tecnologia de la informació (Internet, bases de dades, CD-ROM, DVD, etc.) per reestructurar els treballs escrits i facilitar la precisió i la presentació de les idees.
- Realitzar explicacions orals senzilles sobre fets d'actualitat social, política o cultural que siguin d'interès de l'alumnat, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Conèixer la terminologia bàsica en les activitats de reflexió sobre l'ús lingüístic. Conèixer els principis fonamentals de la gramàtica, reconeixent les diferents unitats de la llengua i les seves combinacions.
- Valorar la diversitat lingüística de l'Estat espanyol, reconèixer les llengües en contacte i els diferents usos socials d'aquestes, valorant la riquesa que suposa la diversitat.

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

1. Llegir obres de la literatura espanyola i universal de tots els temps i de la literatura juvenil, properes als gusts i aficions de l'alumne, i mostrar interès per la lectura

1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gusts, aficions i interessos.

1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal.

1.3. Desenvolupa progressivament el propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura

<p>2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura espanyola i universal de tots els temps i de la literatura juvenil, properes als propis gusts i aficions, i contribuir a la formació de la personalitat literària</p> <p>3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, analitza i interrelaciona obres, (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques</p> <p>4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els seus vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.</p> <p>5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al Segle d'Or, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el contingut i la forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i formes literàries i expressar aquesta relació amb judicis personals raonats</p> <p>6. Redactar textos personals d'intenció literària seguint les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.</p> <p>7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i emprar les tecnologies de la informació i la comunicació.</p>	<p>2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió a través de l'observació, l'anàlisi i l'explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...).</p> <p>2.2. Reconeix i comenta la pervivència o l'evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de diversos períodes historioliteraris fins a l'actualitat.</p> <p>2.3 Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, a través de l'observació, l'anàlisi i l'explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.</p> <p>3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys.</p> <p>3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, i investiga i experimenta de forma progressivament autònoma.</p> <p>3.3. Llegeix en veu alta, i modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal.</p> <p>3.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres</p> <p>4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris, en versió original o adaptats, i representatius de la literatura de l'edat mitjana al Segle d'Or, identifica el tema, resumeix el contingut i interpreta el llenguatge literari.</p> <p>5.1. Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes, i n'emet judicis personals raonats.</p> <p>6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa.</p> <p>6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus sentiments.</p> <p>7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència.</p> <p>7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per dur a terme els treballs acadèmics</p>
---	--

ÀREA DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA:

 criteris d'avaluació	 Estàndards d'aprenentatge avaluable
<p>BLOC 1</p> <p>1. Comprendre, interpretar i valorar textos orals propis de l'àmbit personal, acadèmic/escolar i social.</p>	<p>1.1. Comprèn el sentit global de textos orals propis de l'àmbit personal, escolar/acadèmic i social, n'identifica l'estructura, la informació rellevant i la intenció comunicativa del parlant.</p> <p>1.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text i analitza fonts de procedència no verbal.</p> <p>1.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.</p> <p>1.4. Segueix i interpreta instruccions orals i respecta la jerarquia donada.</p> <p>1.5. Comprèn el sentit global de textos publicitaris, informatius i d'opinió que procedeixen dels mitjans de comunicació, en distingeix la informació de la persuasió en la publicitat i la informació de l'opinió en notícies, reportatges, etc., i n'identifica les estratègies d'emfatització i d'expansió.</p> <p>1.6. Resumeix textos, de forma oral, en recull les idees principals i les integra, de forma clara, en oracions que es relacionin lògicament i semànticament</p>
<p>2. Comprendre, interpretar i valorar textos orals de diferent tipus.</p>	<p>2.1. Comprèn el sentit global de textos orals d'intenció narrativa, descriptiva, instructiva, expositiva i argumentativa, i n'identifica la informació rellevant, en determina el tema i en reconeix la intenció comunicativa del parlant, així com la seva estructura i les estratègies de cohesió textual oral.</p> <p>2.2. Anticipa idees i infereix dades de l'emissor i del contingut del text analitzant fonts de procedència no verbal.</p> <p>2.3. Reté informació rellevant i n'extreu informacions concretes.</p> <p>2.4. Interpreta i valora aspectes concrets del contingut i de l'estructura de textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius i instructius, i emet judicis raonats i els relaciona amb conceptes personals per justificar un punt de vista particular.</p> <p>2.5. Usa progressivament els instruments adequats per localitzar el significat de paraules o enunciats desconeguts (demana ajuda, cerca en diccionaris, recorda el context en el qual apareix...).</p> <p>2.6. Resumeix textos narratius, descriptius, instructius i expositius i argumentatius de forma clara, en recull les idees principals i integra la informació en oracions que es relacionin lògicament i semànticament.</p>
<p>3. Comprendre el sentit global de textos orals.</p>	<p>3.1. Escolta, observa i explica el sentit global de debats, col·loquis i converses espontànies, identifica la informació rellevant, determina el tema i reconeix la intenció comunicativa i l'actitud de cada participant, així com les diferències formals i de contingut que regulen els intercanvis comunicatius formals i els intercanvis comunicatius espontanis.</p> <p>3.2. Observa i analitza les intervencions particulars de cada participant en un debat i es té en compte el to emprat, el llenguatge que s'utilitza, el contingut i el grau de respecte cap a les opinions dels altres.</p> <p>3.3. Reconeix i assumeix les regles d'interacció, intervenció i cortesia que regulen els debats i qualsevol intercanvi comunicatiu oral.</p>
<p>4. Valorar la importància de la conversa en la vida social mitjançant la pràctica d'actes de parla: comptant, descrivint, opinant, dialogant..., en situacions comunicatives pròpies de l'activitat escolar.</p>	<p>4.1. Intervé i valora la seva participació en actes comunicatius orals.</p>
<p>5. Reconèixer, interpretar i avaluar progressivament la claredat expositiva, l'adequació, la coherència i la cohesió del contingut de les produccions orals</p>	<p>5.1. Coneix el procés de producció de discursos orals i en valora la claredat expositiva, l'adequació, la coherència del discurs, així com la cohesió dels continguts.</p> <p>5.2. Reconeix la importància dels aspectes prosòdics del llenguatge no verbal i de la gestió de temps i l'ajuda dels suports audiovisuals en</p>

pròpies i alienes, així com els aspectes prosòdics i els elements no verbals (gestos, moviments, mirada...)	qualsevol tipus de discurs. 5.3. Reconeix els errors de la producció oral pròpia i aliena a partir de la pràctica habitual de l'avaluació i autoavaluació, i proposa solucions per millorar-les.
6. Aprendre a parlar en públic, en situacions formals i informals, de forma individual o en grup.	6.1. Fa presentacions orals. 6.2. Organitza el contingut i elabora guions previs a la intervenció oral formal, en selecciona la idea central i el moment en què ha de ser presentada al seu auditori, així com les idees secundàries i exemples que han de donar suport al seu desenvolupament. 6.3. Dur a terme intervencions no planificades, dins l'aula, analitza i compara les similituds i les diferències entre discursos formals i discursos espontanis. 6.4. Incorpora progressivament paraules pròpies del nivell formal de la llengua en les seves pràctiques orals. 6.5. Pronuncia amb correcció i claredat, modula i adapta el seu missatge a la finalitat de la pràctica oral. 6.6. Avalua, per mitjà de guies, les produccions pròpies i alienes, i millora progressivament les pràctiques discursives.
7. Participar i valorar la intervenció en debats, col·loquis i converses espontànies.	7.1. Participa activament en debats, col·loquis... escolars i respecta les regles d'interacció, intervenció i cortesia que els regulen, manifesta les seves opinions i respecta les opinions dels altres. 7.2. Se cenyeix al tema, no divaga i atén les instruccions del moderador en debats i col·loquis. 7.3. Avalua les intervencions pròpies i alienes. 7.4. Respecta les normes de cortesia que han de regular les converses orals i s'ajusta al torn de paraula, respecta l'espai, gesticula de forma adequada, escolta activament els altres i usa fórmules de salutació i comiat.
8. Reproduir situacions reals o imaginàries de comunicació potenciant el desenvolupament progressiu de les habilitats socials, l'expressió verbal i no verbal i la representació de realitats, sentiments i emocions.	8.1. Dramatitza i improvisa situacions reals o imaginàries de comunicació.
BLOC 2 1. Aplicar estratègies de lectura comprensiva i crítica de textos.	1.1. Posa en pràctica diferents estratègies de lectura en funció de l'objectiu i el tipus de text. 1.2. Comprèn el significat de les paraules pròpies de nivell formal de la llengua i les incorpora al seu repertori lèxic. 1.3. Relaciona la informació explícita i implícita d'un text i la posa en relació amb el context. 1.4. Dedueix la idea principal d'un text, reconeix les idees secundàries i comprèn les relacions que s'hi estableixen. 1.5. Fa inferències i hipòtesis sobre el sentit d'una frase o d'un text que contengui diferents matisos semàntics i que afavoreixin la construcció del significat global i l'avaluació crítica. 1.6. Avalua el seu procés de comprensió lectora usant fitxes senzilles d'autoavaluació.
2. Llegir, comprendre, interpretar i valorar textos.	2.1. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos escrits propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit acadèmic/escolar i àmbit social (mitjans de comunicació), identifica la tipologia textual seleccionada, l'organització del contingut, les marques lingüístiques i el format utilitzat. 2.2. Reconeix i expressa el tema i la intenció comunicativa de textos narratius, descriptius, instructius, expositius, argumentatius i dialogats, i identifica la tipologia textual seleccionada, les marques lingüístiques i

	<p>l'organització del contingut.</p> <p>2.3. Localitza informacions explícites i implícites en un text, les relaciona entre si, les seqüència i dedueix informacions o valoracions implícites.</p> <p>2.4. Reté informació, reconeix la idea principal i les idees secundàries i comprèn les relacions entre aquestes.</p> <p>2.5. Entén instruccions escrites de certa complexitat que li permeten desenvolupar-se en situacions de la vida quotidiana i en els processos d'aprenentatge.</p> <p>2.6. Interpreta, explica i dedueix la informació donada en diagrames, gràfics, fotografies, mapes conceptuals, esquemes..</p>
3. Manifestar una actitud crítica davant la lectura de qualsevol tipus de textos o obres literàries a través d'una lectura reflexiva, que permeti actituds identificar d'acord o desacord respectant a tota hora les opinions dels altres	<p>3.1 Identifica i expressa les actituds d'acord i desacord sobre aspectes parcials, o globals, d'un text.</p> <p>3.2. Elabora la seva pròpia interpretació sobre el significat d'un text.</p> <p>3.3. Respecta les opinions dels altres</p>
4. Seleccionar els coneixements que s'obtinguin de les biblioteques o de qualsevol altra font d'informació impresa en paper o digital i els integra en un procés d'aprenentatge continu.	<p>4.1. Empra, de forma autònoma, diverses fonts d'informació i integra els coneixements adquirits als seus discursos orals o escrits.</p> <p>4.2. Reconeix i empra habitualment diccionaris impresos o en versió digital.</p> <p>4.3. Coneix el funcionament de biblioteques (escolars, locals...), així com de biblioteques digitals i és capaç de sol·licitar llibres, vídeos... autònomament.</p>
5. Aplicar progressivament les estratègies necessàries per produir textos adequats, coherents i cohesionats.	<p>5.1. Aplica tècniques diverses per planificar els escrits: esquemes, arbres, mapes conceptuals, etc., i redacta esborranys d'escriptura.</p> <p>5.2. Escriu textos usant el registre adequat, n'organitza les idees amb claredat, enllaça enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals.</p> <p>5.3. Revisa el text en diverses fases per aclarir problemes amb el contingut (idees i estructura) o la forma (puntuació, ortografia, gramàtica i presentació) i avalua la seva pròpia producció escrita o la dels companys.</p> <p>5.4. Reescriu textos propis i aliens, aplica les propostes de millora que es dedueixen de l'avaluació de la producció escrita i s'ajusta a les normes ortogràfiques i gramaticals que permeten una comunicació fluida.</p>
6. Escriure textos en relació amb l'àmbit d'ús.	<p>6.1. Escriu textos propis de l'àmbit personal i familiar, àmbit escolar/acadèmic i àmbit social i imita textos model.</p> <p>6.2. Escriu textos narratius, descriptius i instructius, expositius, argumentatius i dialogats i imita textos model.</p> <p>6.3. Escriu textos argumentatius amb diferent organització seqüencial, incorpora diferents tipus d'argument i imita textos model.</p> <p>6.4. Usa diferents i variats organitzadors textuais en les exposicions i les argumentacions.</p> <p>6.5. Resumeix textos i generalitza termes que tenen trets en comú, globalitza la informació i la integra a oracions que es relacionin lògicament i semànticament, i evita parafrasejar el text resumit.</p> <p>6.6. Fa esquemes i mapes i explica per escrit el significat dels elements visuals que poden aparèixer en els textos</p>
7. Valorar la importància de l'escriptura com a eina d'adquisició dels aprenentatges i com a estímul del desenvolupament personal.	<p>7.1. Produeix textos diversos i reconeix en l'escriptura l'instrument que és capaç d'organitzar el seu pensament.</p> <p>7.2. Empra en els seus escrits paraules pròpies del nivell formal de la llengua, les incorpora al seu repertori lèxic i reconeix la importància d'enriquir el seu vocabulari per expressar-se oralment i per escrit amb exactitud i precisió.</p> <p>7.3. Valora i incorpora progressivament una actitud creativa davant</p>

	<p>l'escriptura.</p> <p>7.4. Coneix i utilitza eines de les tecnologies de la informació i la comunicació, participa, intercanvia opinions, comenta i valora escrits aliens o escriu i dóna a conèixer els seus propis</p>
<p>BLOC 3</p> <p>1. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les seves normes d'ús per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per compondre i revisar progressivament autònoma els textos propis i aliens, a més d'utilitzar la terminologia gramatical necessària per explicar els diversos usos de la llengua.</p>	<p>1.1. Reconeix i explica l'ús de les categories gramaticals en els textos i utilitza aquest coneixement per corregir errors de concordança en textos propis i aliens.</p> <p>1.2. Reconeix i corregeix errors ortogràfics i gramaticals en textos propis i aliens, aplica els coneixements adquirits per millorar la producció de textos verbals a les seves produccions orals i escrites.</p> <p>1.3. Coneix i usa adequadament les formes verbals en les seves produccions orals i escrites.</p>
<p>2. Reconèixer i analitzar l'estructura de les paraules pertanyents a les diferents categories gramaticals i distingir les flexives de les no flexives.</p>	<p>2.1. Reconeix i explica els elements constitutius de la paraula: arrel i afixos, aplica aquest coneixement a la millora de la comprensió de textos escrits i a l'enriquiment del seu vocabulari actiu.</p> <p>2.2. Explica els diferents procediments de formació de paraules i distingeix les compostes, les derivades, les sigles i els acrònims</p>
<p>3. Comprendre el significat de les paraules en tota la seva extensió per reconèixer i diferenciar els usos objectius dels usos subjectius.</p>	<p>3.1. Diferencia els components denotatius i connotatius en el significat de les paraules dins una frase o un text oral o escrit.</p>
<p>4. Comprendre i valorar les relacions d'igualtat i de contrarietat que s'estableixen entre les paraules i el seu ús en el discurs oral i escrit.</p>	<p>4.1. Reconeix i usa sinònims i antònims d'una paraula i explica el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.</p>
<p>5. Reconèixer els diferents canvis de significat que afecten la paraula en el text: metàfora, metonímia, paraules tabú i eufemismes.</p>	<p>5.1. Reconeix i explica l'ús metafòric i metonímic de les paraules en una frase o en un text oral o escrit.</p> <p>5.2. Identifica i explica els fenòmens contextuais que afecten el significat global de les paraules: tabú i eufemisme</p>
<p>6. Emprar de forma efectiva els diccionaris i altres fonts de consulta, tant en paper com en format digital, per resoldre dubtes en relació amb l'ús de la llengua i per enriquir el propi vocabulari.</p>	<p>6.1. Utilitza fonts variades de consulta en formats diversos per resoldre els dubtes sobre l'ús de la llengua i per ampliar el vocabulari.</p>
<p>7. Observar, reconèixer i explicar els usos dels grups nominals, adjectivals, verbals, preposicionals i adverbials dins el marc de l'oració simple</p>	<p>7.1. Identifica els diferents grups de paraules en frases i textos, diferencia la paraula nuclear de la resta de paraules que el formen i explica el seu funcionament en el marc de l'oració simple.</p> <p>7.2. Reconeix i explica en els textos el funcionament sintàctic del verb a partir del seu significat i distingeix els grups de paraules que poden funcionar com a complements verbals argumentals i adjunts.</p>
<p>8. Reconèixer, usar i explicar els elements constitutius de l'oració simple.</p>	<p>8.1. Reconeix i explica en els textos els elements constitutius de l'oració simple, diferencia subjecte i predicat i interpreta la presència o absència del subjecte com una marca de l'actitud, objectiva o subjectiva, de l'emissor.</p> <p>8.2. Transforma oracions actives en passives i a l'inrevés i explica els diferents papers semàntics del subjecte: agent, pacient, causa.</p> <p>8.3. Amplia oracions en un text, usa diferents grups de paraules, utilitza els nexes adequats i crea oracions noves amb sentit complet</p>

9. Identificar els connectors textuais presents en els textos i reconèixer la funció que fan en l'organització del contingut del discurs.	9.1. Reconeix, usa i explica els connectors textuais (d'addició, contrast i explicació) i els principals mecanismes de referència interna, gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (el·lipsi i substitucions mitjançant sinònims i hiperònims), i valora la seva funció en l'organització del contingut del text.
10. Identificar la intenció comunicativa de la persona que parla o escriu.	0.1. Reconeix l'expressió de l'objectivitat o subjectivitat i identifica les modalitats assertives, interrogatives, exclamatives, desideratives, dubitatives i imperatives en relació amb la intenció comunicativa de l'emissor. 10.2. Identifica i empra en textos orals o escrits les formes lingüístiques que fan referència a l'emissor i al receptor, o audiència: la persona gramatical, l'ús de pronoms, el subjecte agent o pacient, les oracions impersonals, etc. 10.3. Explica la diferència significativa que implica l'ús dels temps i maneres verbals.
11. Interpretar de forma adequada els discursos orals i escrits tenint en compte els elements lingüístics, les relacions gramaticals i lèxiques, l'estructura i la disposició dels continguts en funció de la intenció comunicativa.	11.1. Reconeix la coherència d'un discurs, atén la intenció comunicativa de l'emissor i identifica l'estructura i la disposició de continguts. 11.2. Identifica diferents estructures textuais: narració, descripció, explicació i diàleg, explica els mecanismes lingüístics que les diferencien i aplica els coneixements adquirits a la producció i millora de textos propis i aliens.
12. Conèixer la realitat plurilingüe d'Espanya, la distribució geogràfica de les seves diferents llengües i dialectes, els seus orígens històrics i alguns dels seus trets diferencials.	12.1. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya, n'explica alguna característica diferencial i compara diversos textos, en reconeix els orígens històrics i en descriu alguns dels trets diferencials. 12.2. Reconeix les varietats geogràfiques del català dins i fora de l'Estat espanyol.
13. Reconèixer les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques.	13.1. Reconeix les semblances que hi ha entre les diferents llengües romàniques. 13.2. Distingeix tant les diferències com les coincidències amb el castellà per evitar errors (gramaticals, lèxics, fonètics o sintàctics).
14. Identificar els fenòmens de contacte.	14.1. Identifica els fenòmens de contacte de llengües.
15. Reconèixer els principals conceptes sociolingüístics.	15.1. Reconeix els principals conceptes sociolingüístics.
16. Reconèixer la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.	16.1. Reconeix la tasca normativitzadora de l'Institut d'Estudis Catalans.
BLOC 4 1. Llegir obres de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, i mostrar interès per la lectura.	1.1. Llegeix i comprèn amb un grau creixent d'interès i autonomia obres literàries properes als seus gustos, aficions i interessos. 1.2. Valora alguna de les obres de lectura lliure, resumeix el contingut, explica els aspectes que més li criden l'atenció i el que la lectura li aporta com a experiència personal. 1.3. Desenvolupa progressivament el seu propi criteri estètic i persegueix com a única finalitat el plaer per la lectura.
2. Afavorir la lectura i la comprensió d'obres literàries de la literatura catalana i universal i de la literatura juvenil, properes als gustos i aficions dels alumnes, contribuint a la formació de la personalitat	2.1. Desenvolupa progressivament la capacitat de reflexió a través de l'observació, anàlisi i explicació de la relació existent entre diverses manifestacions artístiques de totes les èpoques (música, pintura, cinema...) 2.2. Reconeix i comenta la pervivència o l'evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de diversos períodes historioliteraris fins a l'actualitat.

literària.	2.3. Compara textos literaris i peces dels mitjans de comunicació que responguin a un mateix tòpic, a través de l'observació, anàlisi i explicació dels diferents punts de vista segons el mitjà, l'època o la cultura i valora i critica el que llegeix o veu.
3. Promoure la reflexió sobre la connexió entre la literatura i la resta de les arts: música, pintura, cinema, etc., com a expressió del sentiment humà, a més d'analitzar i d'interrelacionar obres (literàries, musicals, arquitectòniques...), personatges, temes, etc., de totes les èpoques.	3.1. Parla en classe dels llibres i comparteix les seves impressions amb els companys. 3.2. Treballa en equip determinats aspectes de les lectures proposades, o seleccionades pels alumnes, investiga i experimenta de forma progressivament autònoma. 3.3. Llegeix en veu alta, modula, adequa la veu, s'ajuda d'elements de la comunicació no verbal i potencia l'expressivitat verbal. 3.4. Dramatitza fragments literaris breus, desenvolupa progressivament l'expressió corporal com a manifestació de sentiments i emocions, i respecta les produccions dels altres.
4. Fomentar el gust i l'hàbit per la lectura en tots els vessants: com a font d'accés al coneixement i com a instrument de lleure i diversió que permet explorar mons diferents dels nostres, reals o imaginaris.	4.1. Llegeix i comprèn una selecció de textos literaris, en versió original o adaptats, i representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, n'identifica el tema, en resumeix el contingut i n'interpreta el llenguatge literari.
5. Comprendre textos literaris representatius de la literatura de l'edat mitjana al segle XVIII, reconèixer la intenció de l'autor, relacionar el seu contingut i la seva forma amb els contextos socioculturals i literaris de l'època, identificar el tema, reconèixer l'evolució d'alguns tòpics i judicis formes literàries i expressar aquesta relació amb personals raonats.	5.1. Expressa la relació que existeix entre el contingut de l'obra, la intenció de l'autor i el context i la pervivència de temes i formes, i emet judicis personals raonats
6. Redactar textos personals d'intenció literària segons les convencions del gènere, amb intenció lúdica i creativa.	6.1. Redacta textos personals d'intenció literària a partir de models donats seguint les convencions del gènere amb intenció lúdica i creativa. 6.2. Desenvolupa el gust per l'escriptura com a instrument de comunicació capaç d'analitzar i regular els seus propis sentiments.
7. Consultar i citar adequadament fonts d'informació variades, per fer un treball acadèmic en suport paper o digital sobre un tema Del currículum de literatura, adoptar un punt de vista crític i personal i utilitzar les tecnologies de la informació.	7.1. Aporta en els treballs escrits o orals conclusions i punts de vista personals i crítics sobre les obres literàries estudiades, i s'expressa amb rigor, claredat i coherència. 7.2. Utilitza recursos variats de les tecnologies de la informació i la comunicació per fer treballs acadèmics.

ÀREA DE CIÈNCIES SOCIALS:

Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
Bloc1: El medi físic 1. Analitzar i identificar les formes de representació del nostre planeta: el mapa. Localitzar espais geogràfics i llocs en un mapa 2. Tenir una visió global dels medis físics balear,	1.4. Localitza espais geogràfics i llocs en un mapa 2.1. Situa en un mapa físic les principals unitats del relleu balear, espanyol, europeu i mundial.

<p>espanyol, europeu i mundial i de les característiques generals que presenten.</p> <p>3. Descriure les peculiaritats del medi físic espanyol.</p> <p>4. Situar al mapa d'Espanya els principals elements i unitats del relleu peninsular i insular, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.</p> <p>5. Conèixer i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic espanyol.</p> <p>6. Ser capaç de descriure les peculiaritats del medi físic europeu.</p> <p>7. Situar al mapa d'Europa els principals elements i unitats del relleu continental, així com els grans conjunts o espais bioclimàtics.</p> <p>8. Conèixer, comparar i descriure els grans conjunts bioclimàtics que conformen l'espai geogràfic europeu.</p> <p>9. Conèixer els principals espais naturals del nostre continent</p> <p>11. Localitzar al mapamundi físic les principals unitats del relleu mundial i els grans rius. Localitzar al globus terraquí les grans zones climàtiques i identificar-ne les característiques.</p> <p>12. Conèixer, descriure i valorar l'acció de l'home sobre el medi ambient i les conseqüències d'aquesta acció.</p>	<p>3.1. Enumera i descriu les peculiaritats del medi físic espanyol.</p> <p>4.1. Descriu les diferents unitats de relleu amb l'ajuda del mapa físic d'Espanya</p> <p>5.1. Localitza en un mapa els grans conjunts o espais bioclimàtics d'Espanya. 5.2. Analitza i compara les zones bioclimàtiques espanyoles utilitzant gràfics i imatges.</p> <p>6.1. Explica les característiques del relleu europeu.</p> <p>7.1. Localitza en un mapa els principals elements i unitats del relleu europeu.</p> <p>8.1. Classifica i localitza en un mapa els diferents tipus de clima d'Europa.</p> <p>9.1. Distingeix i localitza en un mapa les zones bioclimàtiques del nostre continent.</p> <p>11.1. Localitza en un mapa físic mundial els principals elements i referències físiques: mars i oceans, continents, i illes i arxipèlags més importants, a més dels principals rius i cadenes muntanyoses.</p> <p>11.2. Elabora climogrames i mapes per situar els climes del món i els elements més importants d'aquests climes.</p> <p>12.1. Cerca informació a mitjans impresos i digitals referent a problemes mediambientals actuals i localitza pàgines i recursos web directament relacionats amb aquests problemes.</p>
<p>Bloc 2: L'espai humà</p>	
<p>2. Conèixer l'organització territorial d'Espanya.</p> <p>3. Conèixer i analitzar els problemes i els reptes mediambientals als quals han de fer front les Illes Balears i Espanya, l'origen que tenen i les possibles vies per superarlos.</p> <p>4. Conèixer els principals espais naturals protegits peninsulars i insulars.</p> <p>5. Identificar els principals paisatges humanitzats espanyols i classificar-los per comunitats autònomes.</p> <p>6. Reconèixer les característiques de les ciutats espanyoles i les diferents formes d'ocupació de l'espai urbà.</p>	<p>2.1. Distingeix en un mapa polític la distribució territorial d'Espanya: comunitats autònomes, capitals, províncies, illes.</p> <p>3.1. Compara paisatges humanitzats espanyols segons l'activitat econòmica que s'hi duu a terme.</p> <p>4.1. Situa els parcs naturals espanyols en un mapa i explica la situació actual d'alguns d'ells</p> <p>5.1. Classifica els principals paisatges humanitzats espanyols a través d'imatges</p> <p>6.1. Interpreta textos que expliquen les característiques de les ciutats d'Espanya amb l'ajuda d'Internet o de mitjans de comunicació escrits.</p> <p>7.1. Explica les característiques de la població</p>

<p>7. Analitzar la població europea pel que fa a la distribució, l'evolució, la dinàmica, les migracions i les polítiques de població.</p> <p>8. Reconèixer les activitats econòmiques dels tres sectors que es duen a terme a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i identificar diferents polítiques econòmiques.</p> <p>9. Comprendre el procés d'urbanització a Europa, a Espanya i a les Illes Balears i els pros i els contres que suposa.</p> <p>10. Comentar la informació sobre la densitat de població i les migracions en mapes del món.</p> <p>11. Conèixer les característiques de diversos tipus de sistemes econòmics</p> <p>12. Entendre la idea de desenvolupament sostenible i les implicacions que té.</p> <p>13. Localitzar els recursos agraris i naturals al mapa mundial.</p> <p>14. Explicar la distribució desigual de les regions industrialitzades al món</p> <p>15. Analitzar l'impacte dels mitjans de transport a l'entorn immediat</p> <p>16. Comparar les dades del pes del sector terciari d'un país amb les del pes del sector primari i del secundari i extreure'n conclusions.</p> <p>17. Assenyalar en un mapamundi les grans àrees urbanes i analitzar-les</p>	<p>europea.</p> <p>7.2. Compara la població europea de diferents països tenint en compte la distribució, l'evolució i la dinàmica</p> <p>8.1. Diferencia els diversos sectors econòmics europeus.</p> <p>9.1. Distingeix els diversos tipus de ciutats existents al nostre continent.</p> <p>9.2. Resumeix elements que diferencien el món urbà i el rural a Europa</p> <p>10.1. Localitza al mapa mundial els continents i les àrees més densament poblats.</p> <p>10.2. Situa al mapa del món les vint ciutats més poblades, esmenta a quin país pertanyen i explica la posició econòmica que ocupen.</p> <p>10.3. Explica l'impacte de les onades migratòries als països d'origen i als d'acollida.</p> <p>11.1. Diferencia aspectes concrets dins un sistema econòmic i analitza com es relacionen</p> <p>12.1. Defineix el concepte de desenvolupament sostenible i descriu conceptes clau que hi estan relacionats</p> <p>13.1. Situa al mapa mundial les principals zones cerealícoles i les masses boscoses més importants del món.</p> <p>13.2. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores de minerals al món.</p> <p>13.3. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores d'energia al món.</p> <p>13.4. Identifica i anomena algunes energies alternatives</p> <p>14.1. Localitza en un mapa, mitjançant els símbols i la llegenda adequats, els països més industrialitzats del món.</p> <p>14.2. Localitza i identifica en un mapa les principals zones productores i consumidores d'energia al món.</p> <p>15.1. Traça sobre un mapamundi l'itinerari que segueix un producte agrari i un altre de ramader des que el recol·lecten o el produeixen fins que el consumeixen en zones llunyanes, i n'extreu conclusions</p> <p>16.1. Compara la població activa de cada sector a diversos països i analitza el grau de desenvolupament que mostren aquestes dades</p> <p>17.1. Elabora gràfics de diferent tipus (gràfics lineals, gràfics de barres i diagrama de sectors) en suports virtuals o analògics que reflecteixen informació econòmica i demogràfica de països o àrees geogràfiques a partir de les dades seleccionades.</p> <p>18.1. Descriu adequadament el funcionament dels</p>
---	---

<p>18. Identificar el paper de grans ciutats mundials com a dinamitzadores de l'economia de les regions en què es troben.</p> <p>19. Analitzar textos que reflecteixin un nivell de consum contrastat a diferents països i extreure'n conclusions.</p> <p>20. Analitzar gràfics de barres per països en què es representi el comerç desigual i el deute extern entre països en desenvolupament i països desenvolupats.</p>	<p>intercanvis internacionals utilitzant mapes temàtics i gràfics en els quals es reflecteixen les línies d'intercanvi.</p> <p>18.2. Elabora un gràfic amb dades de l'evolució del creixement de la població urbana al món.</p> <p>19.1. Compara les característiques del consum interior de països com el Brasil i França</p> <p>20.1. Elabora mapes conceptuals, emprant recursos impresos i digitals, per explicar el funcionament del comerç i indica els organismes que agrupen les zones comercials.</p>
<p>21. Relacionar àrees de conflicte bèl·lic al món amb factors econòmics i polítics.</p>	<p>21.1. Elabora un informe sobre les mesures per intentar superar les situacions de pobresa.</p> <p>21.2. Assenyala àrees de conflicte bèl·lic al mapamundi i les relaciona amb factors econòmics i polítics.</p>

5.2 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

En les tres àrees la nota de cada trimestre sortirà de la suma de les notes següents, segons el percentatge que s'hi expressa:

1. Proves escrites (exàmens i treballs escrits sobre les lectures): 70% de la nota final. La nota ha de ser superior a 3.5 en cada una de les matèries per a poder fer mitjana.
2. Treball a l'aula, deures i avaluació trimestral del quadern de l'àrea: 30% de la nota final. No s'aprovarà si no es té el quadern de classe complet, assistència i puntualitat a classe, actitud positiva de cara a cada matèria i respecte a la resta d'alumnat i al professorat
3. Als exàmens i treballs es descomptarà fins a 1 punt per faltes d'ortografia (Se descomptarà 0'1 punts per falta d'ortografia fins a arribar a un màxim de 1 punt)
En els dictats es podrà descomptar fins a 0'75 punts per falta.
Es farà almenys un dictat en català i un en castellà cada avaluació.
Es faran exàmens o proves de control cada unitat, en un principi.
Tots els alumnes faran com a mínim una exposició oral en català i en castellà i un treball d'expressió escrita tant en català com en castellà cada una de les avaluacions.

• 5.3 PROCEDIMENTS D'AVUACIÓ

5.3.1 GENERALS

Per tal d'avaluar els alumnes, es faran servir els següents procediments:

- Observació sistemàtica del treball dels alumnes a l'aula.
- Intercanvis orals amb els alumnes. Manifestacions orals, diàlegs, debats, etc.
- Exposicions orals. Es considerarà l'interès de l'alumne per exposar la seva opinió i el respecte cap a la resta de companys, també la seva actitud crítica i la capacitat per valorar la relació entre les idees. En les exposicions orals es tindrà en compte la seva fluïdesa verbal, la coherència del text creat i la riquesa del vocabulari així com l'adequació d'aquest a la situació comunicativa.
- Anàlisi i revisió de les produccions dels alumnes:
- Quadern de classe. Es tindrà en compte ja que és en ell on queden reflectides les activitats realitzades per l'alumne. Es valorarà la realització, correcció, presentació, expressió, que sigui exhaustiu i hi inclogui tot el que s'ha fet a classe, així com l'elaboració de mapes conceptuals i d'esquemes i resums que el professor concretarà.

-Activitats d'investigació i creació. Es considerarà l'interès i la curiositat, la varietat de les fonts emprades, l'originalitat i la creativitat, l'adequació i la correcció de l'expressió i els registres així com el compliment dels terminis de lliurament de les tasques.

-Treballs de grup: es valorarà més que el resultat final el procés que permetrà comprovar si els alumnes assoleixen la competència del treball cooperatiu i en equip. La capacitat per integrar-se en el grup, per col·laborar, la responsabilitat dels membres del grup així com el procés de la divisió de tasques de manera equitativa, seran els ítems que es consideraran a l'hora d'avaluar aquest tipus de treball.

-Activitats específiques de cada unitat didàctica.

-Treballs o proves sobre les lectures obligatòries.

-Proves orals i escrites o creació de textos orals i escrits.

-Proves específiques d'avaluació.

5.3.2 DE SUPORT I DE RECUPERACIÓ: AL LLARG DEL CURS, EXTRAORDINÀRIA DE SETEMBRE I PENDENTS DEL CURS PASSAT

Recuperacions

Encara que l'avaluació és continua, els alumnes hauran de lliurar els treballs pendents, les fitxes de reforç, i realitzar les proves puntuals que la professora consideri oportunes, per tal de poder assolir els continguts necessaris per obtenir la qualificació positiva.

Pendants per a setembre

Aquells alumnes que no hagin superat les matèries al juny, tindran la possibilitat de presentar-se a l'examen extraordinari de setembre. Per presentar-se a la prova serà requisit indispensable entregar la feina d'estiu.

Els continguts de la prova correspondran als mínims establerts a la programació.

La nota resultant de la convocatòria de setembre, s'obté valorant un 70% la nota obtinguda a l'examen, i el 30% la feina proposada per l'estiu. Feina que serà valorada sempre i quan la nota de l'examen sigui superior o igual a 4.

6. ELEMENTS TRANSVERSALS TRACTATS

El programa de millora del rendiment acadèmic tractarà de potenciar una actitud positiva cap als continguts curriculars i de recuperar la motivació que no es va aconseguir que l'alumne manifestés a través del currículum ordinari.

Els elements transversals tractats estaran relacionats, per tant, amb l'autoestima i la valoració de les activitats acadèmiques i incidirà en:

1. Restablir l'equilibri personal i l'autonomia individual.
2. Re-motivar l'alumnat per a l'estudi.
3. Desenvolupar la capacitat de presa de decisió.
4. Ampliar les experiències de tipus social.
5. Millorar la creativitat, la iniciativa i la tolerància.
6. Dotar als alumnes d'uns hàbits de treball que potencien el seu desenvolupament acadèmic, fomentant el treball cooperatiu i individual.
7. Proporcionar tota una sèrie de coneixements que resultin útils per la seva futura inserció laboral.
8. Afavorir el desenvolupament d'estratègies que els permetin seguir aprenent al llarg de la seva vida.
9. Promoure la superació de les dificultats d'aprenentatge que presentin els alumnes.
10. Proporcionar una orientació acadèmica i professional a l'alumnat.
11. Proporcionar als alumnes la possibilitat d'aconseguir èxits acadèmics que els permetin recuperar la confiança en sí mateixos.

També hem de fer esment en la prevenció de la violència de gènere, de la violència terrorista i de qualsevol forma de violència, racisme o xenofòbia. A això ho treballam a l'àrea de ciències socials, i també a les àrees de llengües seleccionant textos que en facin referència.

7. SEGUIMENT DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA. INDICADORS D'ASSOLIMENT

A la reunió de departament es farà un seguiment de la programació didàctica.

Indicadors d'assoliment :

- 1- Valoració de la consecució dels objectius programats.
- 2- Control de les activitats previstes i del material necessari per dur-les a terme.
- 3- Revisió i valoració de les estratègies metodològiques posades en pràctica.
- 4- Anàlisi del compliment i de la idoneïtat criteris d'avaluació prevists